

**INFORMACIJA APIE PROJEKTĄ, ĮGYVENDINAMĄ PAGAL LIETUVOS KAIMO PLĖTROS
2014–2020 METŲ PROGRAMOS PRIEMONĖS „BENDRADARBIAVIMAS“ VEIKLOS SRITĮ
„PARAMA EIP VEIKLOS GRUPĖMS KURTI IR JŲ VEIKLAI VYSTYTI“**

2018-12-03 Nr. 1.03-0602
(data)

Projekto pavadinimas	<i>Dirvos struktūros ir kokybės gerinimas (atstatymas), naudojant mikroorganizmus. Azoto junginių emisijos mažinimas, išsaugant augalų produktyvumą, naudojant naujos kartos mikroelementus</i>
----------------------	---

I. DUOMENYS APIE PROJEKTO VYKDYTOJĄ (-US)

Projekto vadovas ir (arba) atsakingas asmuo	Vardas <i>Aušra</i>
	Pavardė <i>Žliobaitė</i>
	Pareigos <i>Projekto vadovė</i>
	Telefonas <i>8 37 400360</i>
Projekto partneriai* *Irašomi visi partneriai papildant reikiamu eilučių skaičiumi	El. pašto adresas <i>a.zliobaite@zur.lt</i>
	<i>Valstybinis mokslinių tyrimų institutas Gamtos tyrimų centras</i>
	Buveinės adresas <i>Akademijos g. 2, 08412 Vilnius</i>
	Atsakingo asmens telefonas <i>8 698 11866</i>
	Atsakingo asmens el. pašto adresas <i>virgilija.gaveliene@gmail.com</i>
	<i>ŽŪB "Auga Žadžiūnai"</i>
	Buveinės adresas <i>Gudelių g. 30, Žadžiūnai, Šiaulių r.</i>
	Atsakingo asmens telefonas <i>8 616 08927</i>
	Atsakingo asmens el. pašto adresas <i>t.baliutavičius@auga.lt</i>
	<i>UAB „Sodžiaus rytas“</i>
	Buveinės adresas <i>Trajoniškis, LT-39467 Pasvalio r.</i>
	Atsakingo asmens telefonas <i>8 686 03055</i>
	Atsakingo asmens el. pašto adresas <i>sodziausrytas@gmail.com</i>
	<i>Kamal Zulfijev</i>
	Buveinės adresas <i>D. Sėly k., Šalčininkų r.</i>
	Atsakingo asmens telefonas <i>8 616 01420</i>
	Atsakingo asmens el. pašto adresas <i>kamal.zulfijev@gmail.com</i>
	<i>Romualdas Kubaitis</i>
	Buveinės adresas <i>Šermukšnių g. 3, II Svirnai, Anykščių r.</i>
	Atsakingo asmens telefonas <i>8 687 70026</i>
	Atsakingo asmens el. pašto adresas <i>rkubaitis@hotmail.com</i>
	<i>Aurelijus Šerlinskas</i>
	Buveinės adresas <i>Rapalių k., Telšių r.</i>
	Atsakingo asmens telefonas <i>8 600 53838</i>
	Atsakingo asmens el. pašto adresas <i>jserlinskiene@gmail.com</i>
	<i>Adolfas Jasinevičius</i>
	Buveinės adresas <i>Sody g. 5, Biržų r.</i>
	Atsakingo asmens telefonas <i>8 687 15430</i>
	Atsakingo asmens el. pašto adresas <i>a.jasinevicius@gmail.com</i>
	<i>Vilija Rastauskienė</i>
Buveinės adresas <i>Gudelių k., Vilkaviškio r.</i>	
Atsakingo asmens telefonas <i>8 614 13799</i>	
Atsakingo asmens el. pašto adresas <i>vilijabraske@gmail.com</i>	
<i>Kęstutis Ladukas</i>	
Buveinės adresas <i>Šiaulių senoji g. 8, Kirnaičių k., Joniškio r.</i>	

Atsakingo asmens telefonas 8 611 16738
Atsakingo asmens el. pašto adresas kladukas@gmail.com
<i>Algirdas Valaiša</i>
Buveinės adresas <i>Ažuolų g. 10, Krikštėnų k., Ukmergės r.</i>
Atsakingo asmens telefonas 8 650 57192
Atsakingo asmens el. pašto adresas algirdasvalaisa@gmail.com
<i>Vitalija Morkūnienė</i>
Buveinės adresas <i>Šermukšnių g. 16-6, Pasvalys</i>
Atsakingo asmens telefonas 8 686 00279
Atsakingo asmens el. pašto adresas sodziausrytas@gmail.com
<i>Neringa Budrevičienė</i>
Buveinės adresas <i>Ramoniškių k., Vilkaviškio r.</i>
Atsakingo asmens telefonas 8 652 73696
Atsakingo asmens el. pašto adresas valuckuukis@gmail.com

II. INFORMACIJA APIE PROJEKTO EIGĄ

Projekto įgyvendinimo pradžia	2017-01-02
Numatoma projekto įgyvendinimo pabaiga	2019-12-05
Projekto įgyvendinimo vieta	<i>Lietuvos Respublikos savivaldybės: 1. Šiaulių, r. sav., 2. Pasvalio r. sav., 3. Šalčininkų r. sav., 4. Anykščių r. sav., 5. Biržų r. sav., 6. Joniškio r., sav., 7. Ukmergės r. sav., 8. Vilkaviškio r. sav., 9. Telšių r. sav.</i>
Siekiami tikslai	<i>Projekto kryptis ir pagrindinis tikslas – sujungus mokslininkų, konsultavimo institucijos ir žemdirbių žinias, patirtį ir kompetenciją atlikti parodomuosius bandymus, sprendžiant dirvožemio kokybės gerinimo, azotinių trąšų naudojimo mažinimo ir produkcijos derlingumo didinimo bei kokybės gerinimo problemas, siekiant didinti augalininkystės efektyvumą ir išteklių naudojimo tvarumą. Projekto metu siekiama didinti ūkių pelningumą, mažinant azotinių trąšų naudojimą, naujos kartos mikroelementų dėka išlaikant ar net pagerinant produkcijos derlingumą bei mikroorganizmų pagalba gerinant (atstatant) dirvožemio struktūrą bei produkcijos kokybę.</i>
Projekto koncepcija, turinys, svarba	<p><i><u>Projekto turinys</u> – projektas skirtas žemės ūkio augalų (grūdinių, daržovių, uogų) produktyvumą nulemiančių procesų valdymo priemonių paieškai naudojant probiotinę mikroflorą ir naujos kartos mikroelementus. Projekto idėja – sudaryti ir pagrįsti žmogui saugią biotechnologinių priemonių kompleksą augalų ir dirvos produktyvumo optimizavimui. Šiuo metu rinkoje daugėja specialiųjų trąšų, savo sudėtyje turinčių įvairių mikroelementų ir augimo stimuliatorių, kurių dėka stiprinama šaknų sistema, spartinamas fotosintezės procesas, didinamas atsparumas nepalankiems aplinkos veiksniams, tačiau turintis neigiamą poveikį dirvožemio struktūrai.</i></p> <p><i><u>Projekto eiga</u> – projekto metu vykdomi išsamūs kompleksiniai tyrimai, susiję su naujos kartos mikroelementų panaudojimu augalų mitybos, augimo ir vystymosi sąlygų optimizavimui bei galimybėmis dirvos struktūros ir kokybės gerinimui panaudoti biotechnologinius preparatus. Atliekant bandymus siekiama dirvožemio degradacijos ir azoto junginių emisijos pertekliaus mažinimo, išlaikant aukštą augalų produktyvumą. Problemos sprendimą bandoma taikyti įvairių žemės ūkio sektorių (grūdinininkystės, daržinininkystės, uoginininkystės ir kt.) veikloje, taip pat auginant tiek ekologinę ar išskirtinės kokybės, tiek ir tradicinę produkciją, ūkininkaujant palankiose ir nepalankiose ūkininkauti vietovėse.</i></p> <p><i><u>Projekto svarba</u> – projektu siekiama spręsti problemą su kuria susiduria žemės ūkio veiklos subjektai – dėl didelio kiekio trąšų naudojimo ir intensyvaus žemės dirbimo nuolat prastėja dirvožemio kokybė. Azotinių trąšų perteklius patenka į vandenį ir kenkia aplinkai, dideli nuolat brangstančių trąšų kiekiai didina produkcijos savikainą bei mažina veiklos pelningumą,</i></p>

	<p>ūkininkai, kurie augina ekologinę ar išskirtinės kokybės produkciją susiduria su mažų derlingumų problema, be to, nors ekologiškai ūkininkaujantys ūkiai naudoja ekologiškas trąšas, tačiau jos negerina dirvožemio kokybės.</p> <p><u>Pagrindinės stipriosios projekto ypatybės</u> – projekto metu siekiama nauda:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. dvigubai sumažinti naudojamų azotinių trąšų kiekius; 2. išlaikyti ir/ar pagerinti humuso kiekį dirvožemyje bei pagerinti dirvos struktūrą ir kokybę; 3. išsaugoti augalų produktyvumą; 4. užtikrinti geresnę produkcijos kokybę; 5. mažinti gruntinio ir požeminio vandens taršą azoto junginiais; 6. sumažinti veiklos sąnaudas ir padidinti pelningumą.
<p>Tikslinės grupės, kitų EIP projekto dalyvių skaičius ir jų pavadinimai</p>	<p><u>Tikslinės grupės ir jų poreikiai</u> - visi ūkiai Lietuvoje susiduria su dirvožemio kokybės blogėjimu bei siekia didinti derlingumą, nebloginant produkcijos kokybės, ribojant neigiamą įtaką aplinkai ir mažinant veiklos sąnaudas. Ši problema aktuali visiems šalies žemdirbiams vykdančioms veiklą bet kuriame augalininkystės sektoriuje (grūdinininkystėje, daržinininkystėje, uoginininkystėje), naudojančioms skirtingus gamybos būdus (tradicinius, ekologinius, išskirtinės kokybės ūkininkavimas) ir ūkininkaujantiems palankiose ir nepalankiose ūkininkauti vietovėse.</p> <p><u>Kaip projektas prisidės prie tikslinės grupės situacijos pagerinimo</u> - projekto rezultatų taikymas žemdirbystėje padės dvigubai sumažinti naudojamų azotinių trąšų kiekius. Sumažintą trąšų kiekį pakeitus probiotine kompozicija ir naujos kartos mikroelementais bus pasiektas aukštesnis produkcijos derlingumas ir dėl to padidės veiklos pajamingumas.</p> <p><u>Kiti EIP projekto dalyviai</u> - projekto įgyvendinimo metu numatoma projekto rezultatų pritaikomumą pademonstruoti ne mažiau kaip 21 ūkyje. Parodomųjų ūkių pavyzdys skatins kitus ūkius sparčiau diegti technologines naujoves ir tokiu būdu didinti veiklos pelningumą: mažinti azotinių trąšų naudojimą, naujos kartos mikroelementų dėka išlaikyti ar net pagerinti produkcijos derlingumą bei probiotinių mikroorganizmų pagalba gerinti (atstatyti) dirvožemio struktūrą bei produkcijos kokybę.</p>
<p>Projekto rezultatai</p>	<p>2018 m. atlikti tyrimai su grūdinininkystės kultūromis, daržovėmis, uogomis.</p> <p><u>Gaunamos produkcijos tyrimų rezultatai.</u></p> <p>Atlikus bandymus 2018 m. buvo nustatyta, kad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. chemizuotuose ūkiuose, auginančiuose grūdines kultūras (vasariniai ir žieminiai kviečiai, žirniai), sumažinus azotinių trąšų normą 50 proc. ir naudojant NaturGel bei Probio Humus buvo pastebėta, kad derlingumas išaugo nuo 0,00 t/ha iki 1,01 t/ha ir šių ūkių pelnas padidėjo nuo 9 Eur/ha iki 156 Eur/ha; 2. ekologiniuose ūkiuose, auginančiuose grūdines kultūras (vasariniai kviečiai ir avižos), naudojant NaturGel bei Probio Humus buvo pastebėta, kad derlingumas išaugo nuo 0,00 t/ha iki 0,23 t/ha. Šių ūkių pelnas padidėjo nuo 7 Eur/ha iki 41 Eur/ha; 3. ekologiniame ūkyje, auginančiame daržoves (morkos, burokėliai, kopūstai), naudojant NaturGel bei Probio Humus buvo pastebėta, kad pagerėjo daržovių kokybinės savybės (karotenoidų, cukrų, antioksidantinis aktyvumas, bendras fenolių kiekis, vitamino C), derlingumas išaugo nuo 8 iki 20 proc, pelningumas nuo 17 Eur/ha iki 764 Eur/ha. 4. nacionalinės kokybės produktų gamintojo ūkyje, auginančiame daržoves (morkos, svogūnai, burokėliai), naudojant NaturGel bei Probio Humus buvo pastebėta, kad pagerėjo daržovių kokybinės savybės (karotenoidų, cukrų, antioksidantinis aktyvumas, bendras fenolių kiekis, vitamino C), derlingumas išaugo nuo 9 iki 21 proc, be to nebuvo patirtos išlaidos trąšoms, todėl pelningumas išaugo nuo 118 Eur/ha iki 1049 Eur/ha; 5. ekologiniame ūkyje, auginančiame juoduosius serbentus, naudojant NaturGel bei Probio Humus buvo pastebėta, kad pagerėjo juodųjų serbentų kokybinės savybės (cukrų, antioksidantinis aktyvumas, bendras fenolių

	<p>kiekis, vitamino C), derlingumas išaugo 0,69 t/ha. Šio ūkio pelnas padidėjo 200 Eur/ha;</p> <p>6. chemizuotame ūkyje, auginančiame braškes, naudojant NaturGel bei Probio Humus buvo pastebėta, kad pagerėjo braškių kokybinės savybės (cukrų, antioksidantinis aktyvumas, bendras fenolių kiekis, vitamino C), braškės geriau ištvėrė sausrą. Derlius padidėjo nuo 0,3 t/ha iki 0,64 t/ha, be to nebuvo patirtos išlaidos trąšoms, todėl pelningumas padidėjo nuo 611 Eur/ha iki 1182 Eur/ha.</p> <p>Atlikus bandymus 2018 m. pastebėta, kad apdoroti augalai geriau ištvėrė sausros poveikį, buvo sveikesni, sudygo ir sunoko vienodu laiku. Ir nors atsižvelgiant į prastas oro sąlygas (sausra) bendras derlingumas buvo mažas, tačiau bandyminiuose laukuose jis buvo nuo 3 iki 45 proc. didesnis.</p> <p><u>Dirvožemio tyrimai.</u></p> <p>Atlikus dirvožemio tyrimus nustatyta, kad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. bandomuosiuose laukuose daugiau mineralinio azoto lieka dirvožemyje; 2. humuso ir organinės anglies kiekis dirvožemyje tendencingai didėja; 3. bandomuosiuose laukuose prasidėjo humufikacijos procesai. <p>Šiuo metu yra įgyvendinama II projekto etapas ir atlikti bandymai su vasarinėmis ir žieminėmis grūdinėmis kultūromis, uogomis ir daržovėmis. Kitais metais planuojama atlikti bandymus su žieminėmis grūdinėmis kultūromis ekologiniame ūkyje ir braškėmis, pademonstruoti projekto rezultatų pritaikomumą 21 ūkyje, įvykdyti parodomųjų bandymų rezultatų sklaidą (42 konferencijos), išleisti lankstinukus.</p>
Pridedami dokumentai	<p>Pridedami įvairūs su projekto įgyvendinimu susiję dokumentai (straipsniai, nuotraukos ir kt.).</p> <p>PRIDEDAMA:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nuotraukos, 3 lapai; 2. Straipsnių nuorodos: https://www.zur.lt/lt/ukininkai-dalinasi-projekto-rezultatais/#more-9571; https://www.zur.lt/lt/pristatyti-tarpiniai-projekto-rezultatai-2/#more-10915; https://www.zur.lt/lt/naujoves-lietuvos-ukiams/#more-7372; https://www.zur.lt/lt/pazangus-ukininkai-siekia-ukininkauti-tvariai/#more-6639.

(Parašas)

Sigitas Dimaitis
(Vardas, pavardė)